

Andrzej Wiśniewski

"Prawo cywilne i Kodeks rodzinny.
Zbiór przepisów", Warszawa 1961 :
[recenzja]

Palestra 5/10(46), 74-75

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z punktu widzenia techniki edytorskiej, a także interpretacyjnej (wykładnia systematyczna), nie można uznać za właściwe opuszczenie w wybranych przepisach tytułów działów lub rozdziałów.

*

M. Buszyński, W. Graboń, M. Pakier: *Prawo lokalowe. Komentarz. Wyd. Prawn. Warszawa 1961, s. 286.*

Zagadnienia prawa lokalowego należą do najbardziej interesujących szerokie rzesze obywateli zamieszkających w miastach. Zagadnienia te są jednocześnie bardzo sporne i trudne.

Do znacznego wzrostu zainteresowania się tymi zagadnieniami w ostatnim okresie przyczyniło się wydanie w lipcu bieżącego roku uchwały Rady Ministrów w sprawie zasad przydziału mieszkań w m.st. Warszawie w latach 1961—1965 oraz wprowadzenie nowej polityki mieszkaniowej także w innych większych miastach. Można więc powiedzieć, że w najbardziej odpowiednim momencie ukazał się komentarz do prawa lokalowego.

Brak takiego komentarza do wydanego w 1959 r. prawa lokalowego od dawna już był odczuwany. Nowe prawo lokalowe uchyliło dawny dekret o publicznej gospodarce lokalami z 1945 r. oraz wiele przepisów dekretu o najmie lokali z 1948 r., w związku zaś z tą zmianą powstały liczne wątpliwości interpretacyjne w praktyce organów do spraw lokalowych oraz w praktyce sądowej. Właśnie szereg tych wątpliwości rozwiązuje autorytatywnie komentarz do prawa lokalowego, opracowany przez odpowiedzialnych pracowników Ministerstwa Gospodarki Komunalnej.

Komentarz składa się z trzech zasadniczych części.

Część I zawiera obszernie i szczegółowo skomentowany tekst prawa lokalowego.

W drugiej części znajdują się akty wykonawcze do prawa lokalowego, przy czym autorzy wyodrębnili akty wydane na podstawie nowego prawa lokalowego oraz akty wykonawcze wydane na podstawie przepisów obowiązujących przed ogłoszeniem tego prawa. W tym ostatnim dziale autorzy zamieścili obowiązujące nadal przepisy dekretu z 1948 r. o najmie lokali wraz z komentarzem. Nie wydaje się to zgodne z systematyką zbioru, gdyż dekret ten trudno zaliczyć do aktów wykonawczych.

Ostatnia, trzecia część książki zawiera przepisy związkowe. Autorzy nie zdążyli już zamieścić tu wspomnianej wyżej uchwały Rady Ministrów z lipca br., jednakże założenia tej uchwały były, jak widać z tekstu, uwzględnione przy opracowaniu komentarza.

*

Prawo cywilne i Kodeks rodzinny. Zbiór przepisów. Wyd. IV. Wyd. Prawn. Warszawa 1961, s. 384.

Kolejne wydanie znanego prawnikom zbioru tekstów zawiera przepisy ogólne prawa cywilnego, prawo rzeczowe, prawo o księgach wieczystych, kodeks zobowiązań, prawo spadkowe i kodeks rodzinny oraz przepisy wprowadzające do tych aktów. Ponadto w zbiorze znajduje się tekst międzynarodowego prawa

prywatnego oraz dekret z 14.I.1936 r. o ochronie interesów Państwa Polskiego i jego obywateli w stosunkach międzynarodowych.

Zamieszczone przepisy zaktualizowane są według stanu prawnego na dzień 1 stycznia 1961 r.

*

S. Ehrlich, M. Maneli, W. Wesołowski, S. Zawadzki: *Spór o istotę państwa. Książka i Wiedza. Warszawa 1961, s. 292.*

Książka zawiera pięć rozpraw, które dotyczą podstawowych problemów toczonego się od wieków sporu na temat, czym jest państwo i jaka jest jego funkcja w społeczeństwie.

W pierwszej rozprawie S. Zawadzki omawia tradycyjne rozbieżności w sporze o istotę państwa. Po krytycznym omówieniu szeregu poglądów na istotę państwa autor wskazuje, że ogólną definicję państwa można by sformułować w sposób następujący: Państwo jest organizacją polityczną klasy panującej, wyposażoną w aparat przymusu w celu ochrony jej klasowych interesów.

W dalszych rozprawach S. Ehrlich pisze o państwie monopoli, a S. Zawadzki przedstawia teorię i rzeczywistość „państwa dobrobytu” (*welfare state*). Poglądy na państwo i prawo w doktrynie neotomistycznej omawia M. Maneli, a ostatnia zamieszczona w zbiorze rozprawka W. Wesołowskiego poświęcona jest teorii „społeczeństwa kierowników”.

*

J. Sawicki: *Przed polskim prokuratorem. Dokumenty i komentarze. Wyd. III Iskry. Warszawa 1961, s. 356.*

Mimo że wiele już lat upłynęło od zakończenia II wojny światowej i wydania wyroku Międzynarodowego Trybunału Wojennego w Norymberdze problematyka związana ze zbrodniami okupacyjnymi i odpowiedzialnością zbrodniarzy wojennych jest, niestety, problematyką nadal aktualną. Z zadowoleniem można stwierdzić, że kilka tego rodzaju opracowań ukazało się ostatnio na rynku księgarskim. Wielu z tych opracowań, zwłaszcza zawierających źródłowe, dokumentalne materiały, nie powinno nigdy zabraknąć w księgarniach. Do opracowań tego typu należy niewątpliwie również książka prof. Sawickiego „Przed polskim prokuratorem”.

Trzecie, uzupełnione wydanie zbioru dokumentacji prokuratorskiej i sądowej dotyczące sprawy zburzenia stolicy Polski (I wydanie zbioru miało tytuł: Zburzenie Warszawy) składa się z trzech części.

Pierwsza część zbioru obejmuje zeznania generałów III Rzeszy winnych zburzenia Warszawy, złożone przed prokuratorem J. Sawickim, członkiem polskiej delegacji przy Międzynarodowym Trybunale Wojskowym w Norymberdze. Są to zeznania generałów von dem Bacha-Zelewskiego, Ernesta Rodego, Guderiana, von Brauchitscha i sekretarza stanu w rządzie Generalnej Guberni Józefa Bühlera.

Druga część książki zawiera wyrok Najwyższego Trybunału Narodowego w Warszawie dotyczący Ludwika Fischera, b. gubernatora dystryktu warszawskiego, i Ludwika Leista, b. starosty miejskiego w Warszawie w latach okupacji.